

ARTS, SCHOOLMEESTER EN RECHTER

Grote kans dat u deze *Kleio* al wiegend in een hangmat leest op uw vakantieadres. Geniet er maar van, u heeft het verdiend. Niet alleen wij, maar ook staatssecretaris Sander Dekker is het afgelopen jaar druk bezig geweest. Niet zoals wij met het verleden, maar vooral met de toekomst. Hij lanceerde immers niet zo lang geleden zijn toekomstplan *Onderwijs 2032*. Ook voor de muzen van Clio is er wat dat betreft nieuws. Want het ministerie van Onderwijs wil de kerndoelen herzien. Het huidige geschiedeniscurriculum gaat op de schop. Wat komt er voor in de plaats?

Centrale vraag voor ons is welk geschiedenisonderwijs we aan de nieuwe generatie leerlingen willen onderwijzen. Ik laat me hierbij niet van de wijs brengen door de elektronische leeromgeving die onze leerlingen dan ongetwijfeld aan alle kanten omringt. Bij juist gebruik een prachtig middel. Hoewel iedereen voorspelt dat het boek dan uit de school en de samenleving verdwenen zal zijn, koester ik me in de overtuiging dat er ook in 2032 onderwijs en leerlingen zullen zijn. Vast en zeker. Geschiedenis gaat in essentie over mensen in de tijd. Sinds de oudheid wordt er onderwezen. Plato sprak in de *Menon* uit: 'Wat is de leraar zonder leerlingen?' Deze vraag én het antwoord zijn ook in 2032 nog volop actueel. Zonder vorming van leerlingen door leerkrachten zakt een cultuur in elkaar. Het is een troostende gedachte dat *high tech*, *big brothers* en virtuele ruimten onze leerlingen niet zullen doen verdwijnen.

Na golven van economisch pragmatisme en digitale functionaliteit, die slachtoffers zullen maken, zal de lokroep om de geschiedenisleraar weer klinken. Hij is immers voor de leerlingen zowel arts, schoolmeester als rechter. Als arts stelt hij de diagnose. De leerlingen ontdekken hoe de dingen om hen heen ontstaan zijn. Met de diagnose van bijvoorbeeld de Armeense genocide en de politionele acties snappen we iets meer van onze medemensen. De schoolmeester laat zien dat geschiedenis zich-

zelf nooit tot doel kan stellen. Zoiets als *l'histoire pour l'histoire*. De geschiedenisleraar laat zien en ontdekken wat er goed gegaan is door de moed van enkelen en wat er fout gegaan is door verkeerde gedachten en daden van anderen. Als rechter kan en wil hij de moraal niet buiten de deur houden. We verhouden ons tot de mensen en gedachten in de geschiedenis anders dan tot de bloempotten in de vensterbank.

Slobodan Milošević overschreed grenzen toen hij de herdenking van de Slag op het Merelveld (1389) gebruikte om een Servische nationalistische golf te ontketenen. Wij kunnen de Friezen ook niet meer aanspreken op de moord op Bonifatius. Ook in 2032 zullen we niet allemaal hetzelfde verleden hebben en ook niet dezelfde mensen zijn. Geschie-

Ton van der Schans is voorzitter van de VGN. Hij werkt als docent geschiedenis op de Driestar Hogeschool (pabo) in Gouda.

'We verhouden ons tot de mensen en gedachten in de geschiedenis anders dan tot de bloempotten in de vensterbank'

denisleraren hebben de prachtige taak de geschiedenis in het leven van onze leerlingen te laten doorfluisteren. Door naar ze te luisteren, en ze vandaaruit te onderwijzen en te laten onderzoeken. We zijn op weg naar 2032 geen toeschouwer, maar deelnemer. Actoren in een heel klein stukje van een lange lijn. We worden in de spiegel van de tijd geconfronteerd met onszelf. Dan vallen verleden en heden een beetje samen. Leraren en leerlingen leren zichzelf en anderen een klein beetje meer kennen en begrijpen. Als ik de keus had, werd ik in 2032 geschiedenisleraar. Om mijn leerlingen spannende verhalen te vertellen uit 2015. Geniet rustig verder! ■

